

MEGJELEN
minden
P É N T E K E N .

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 6 frt. —
Fél évre 3 „ —
Negyed évre . . 1 „ 50

DÉLIBÁB.

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi hetilap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Gróf CSÁKY ALFONS.

SZERKESZTŐSÉG
és

KIADÓ-HIVATAL:
Varga-utczán 2256 sz.

KÉZIRATOK
nem adatnak vissza.

Hirdetések
a legjutányosabb ár
mellett vétetnek fel.

III. ÉVFOLYAM.

DEBRECZEN, 1879. FEBRUÁR 28.

9. SZÁM.

Szivem — — —

Szivem — szegény bohó szív te...
Szeretsz tehát újra ismét,
Az a csodás kábító láng
Benned újra hő fénynyel ég;
Pedig hányszor megfogadtam,
Mindenféle érzellemmel
Játszom csupán már ezentul,
Mint hab a ráhullt levéllel.

S im — szerelmes vagyok újra
Elégettem pillészárnyam — — —
Fogoly lettem egy virágnál,
Melyre incselegve szálltam;
Csalfa álom — csalfa ábránd
Ringat ismét lágy szeliden,
S hiszek újra, mint egykor rég,
Szébb jobb napjaimban hittem.

Tudom, hogy majd csalódás lesz
E nagy szerelemnek vége,
Hisz csalódás az én szívem
Rég megszokott osztályrésze;
De ha el is mulik minden,
Megmarad az édes emlék — —
Rajta szívem! míg ifju vagy,
Légy csak bohó — szeress mindég!

V. S.

A PAGÁT.

Novella.

Írta: V. Sárffy Ignác.

(Folytatás.)

Kendefi harminczöt éves, erőteljes fiatal ember volt, zömök testalkattal és széles vállal. Rövidre nyírt barna haja s fekete körszakállá igen jól álltak természetéhez. Csak szemeiben volt valami szuró, hideg és

gunyos tűz, amelynek megpillantásakor mindjárt oda gondolta az ember, hogy: „íme egy ember, akinek az a legkedvesebb szokása, hogy mindenkit és mindent kigunyoljon, lábbal tiporjon, kinevessen.“

És aki így gondolkodott, nem is csalatkozott.

Hanem az öreg nem ítélte meg őt előre s szívélyesen szorított vele kezét.

Kendefi különben katonaviselt ember volt s részt vett a forradalmi zavarokban is. Ezt becsülte benne az öreg legjobban s órahosszáig elbeszélgetett vele a lefolyt idők viharos korszakáról.

Kendefi önhittén, dicsekvőleg beszélte el a hőstetteket, melyeket véghez vitt, s ezt oly páratlan hihetőséggel tudta előadni, hogy az öreg ur hitt neki mint a szentírásnak. Erről beszéltek aztán legtöbbit.

Hanem ha esetleg társaság fordult meg az öreg urnál, olyankor azonnal elhallgatott ezekről a dolgokról. Kendefi uram s ha szöbeszéd közt fölmerült is ez a tárgy, iparkodott ügyesen másra terelni a társalgást. Bizonyos nyughatatlanság volt ilyenkor rajta észrevehető.

Lassanként annyira megkedvelte az öreg ur a fiatal embert, hogy szinte nem jól érezte magát nélküle. Mikor pedig kezdette észrevenni, hogy Kendefi látogatásai sűrűbbekké válnak s hogy Erzsikére kezd szemet vetni a fiatal földes ur, elégtlenül dörzsölte össze két kezét.

Tetszett neki a dolog szörnyen.

Kendefi meg iparkodott még jobban befurni magát az öreg ur szívébe.

Különben Kendefi uram nagyon gunyolódó természetű volt.

Mikor meglátta a nyomorult törpét, roppantul tetszett neki ez az alak, s ahogy észrevette, hogy az öreg utálja és rugdalja szerencsétlen gyermekét, ő is segített neki.

Elnevezte a nyomorékot „p a g á t n a k.“

Csakugyan olyan is volt a boldogtalan. Rugdalta, bántalmazta az egész világ, s ő senkit sem üthetett és bánthatott vissza.

Az öreg urnak roppantul megtetszett ez az új név s jóízűt kaczagott rajta.

— Pagát!...Hahaha!

Kendefi meg annál nagyobb vérszemet kapott s most már nem csak gunyolta, de bántalmazta is a szerencsétlent.

Rugdalta mint az ebet.

Aza szegény el nem bírta gondolni, miért bántja őt ez ember, s lassanként borzasztó gyűlöletet érzett iránta lelkében.

Valahányszor találkozott vele Kendefi, mindig oda-mondta neki lenézőleg és gunyosan:

— Te pagát.

A nyomorék eleinte azt sem tudta, mit jelent ez a szó, csak annyit jegyzett meg belőle, hogy ezzel a szóval csufolja őt ez az ember, megesküdt, hogy a legelső alkalommal meg fogja magát bosszulni.

Mikor legközelebb újra hallotta azt a szót, elsápadt mérgeben s vadul kapott föl egy nagy követ, hogy lesüsse vele a nyomorult gazembert, de ugyanekkor apját látta kijönni a pítvarból s elejtette a kődarabot.

Kendefi felkaczagott a tehetetlen dühön.

Pedig isten tudja, talán az életét mentette meg az öreg urnak megjelenése.

Ez idő óta szótalanul eltúrte gunyolódásait a törpe, hanem vizsga szemmel kísérté őt lépésről lépésre s csak a jó alkalomra várt, hogy kétszeresen kitölthesse rajta bosszuját.

*

Néhány nap múlva újra szokott látogatását tevő Kendefi az öregnél.

Amint a Tisza füzese mellett elhaladt. Erzsikét vette észre egy ifju társaságában.

Tudta, hogy ki volt, mert az öreg ur beszélt már neki arról a „koldus kutyáról“, aki elbolondította leánya fejét.

Neki sem kellett több. Rohant az öreghez, akit éppen édes szendergés közt talált a méhesben.

— Urambátyám... kedves urambátyám!

— No, — szólt az mogorván. — mi baj?

— Nagy. Az a „koldus“, megint együtt van Erzsikével.

Belesházy kifordult erre a szóra a nyoszolyából s véres szemekkel kapott puskája után.

— Hol?

— A Tisza mellett láttam őket a füzésben.

— Menjünk. Megölmöm azt a bitangot, ha leányomnál találom.

A nyomorék, ki a kertben elbujva figyelte Kendefit, meghallotta a szavakat s eszeveszetten rohant el, hogy hirt vigyen e szerelmeseknek.

Azok éppen a legédesebb beszélgetésbe voltak elmerülve, midőn ábrándozásaikat a szomszédos bokrok zörgése zavarta meg,

A nyomorék egészen kifáradva rohant hozzájuk.

— Távozzatok — lihegte szaporán — apám megtudta Kendefitől, hogy együtt vagytok s most dühösen jönnek értetek. Megígérte, hogyha itt találja Mihályt, lelővi mint az ebet. Távozzál Mihály.

Az ifju azonban nem mozdult.

— Jöjjenek, szólt határozottan, — nem megyek innét. Meg akarom kérdezni apádtól, mi kifogása van ellenem s mért gyűlöl? Miért kedvesebb neki az a „másik“ mint én. Miért nem akarja nekem adni Erzsikét, ki boldoggá tenném őt egész életén.

A nyomorék hangosan felkaczagott e beszédre.

— Hahaha! Mért nem adja neked? Mert szegény vagy. Annak a „másiknak“ meg van pénze elég. Azt gondolod Mihály, hogyha te olyan isten nyomorékja volnál is, mint aminő én vagyok, de volna több vagyod, földed, pénzed, mint annak a másiknak, nem neked adná szívesebben. Tudom én azt jól, hogy Kendefi egy haszontalan üresfejű gazember, aki behizelegte magát apám kegyeibe, tudom, hogy te szorgalmas, becsületes ember vagy, aki boldoggá tennéd hugomat, és mégsem szólhatok ellene tetteinek. Hiába tenném. Engem utál és látni sem akar. Leütne mint egy ebet, ha tiltakoznám akarata ellen. Ti nem lehettek egymásé. Távozzál Mihály, ez a legokosabb amit tehetsz. Lehet, hogy később jóra fordul a dolog. Ha talán tudnék valamit később tenni mellettetek, elhíheted, hogy én leszek az első.

Az ifju engedett a nyomorék meggyőző szavainak, megcsókolta kedvese homlokát, megszorította a nyomorék kezét és elrohant.

Ideje is volt.

Az öreg ur és Kendefi dühösen közeledtek feléjük.

— Hol az az „ember“? — kérdezte vadul Belesházy.

A nyomorék felnézett okos szemeivel apjára és felelt.

— Nincs itt.

— Hazudsz, — ordította az öreg s óriási csapást mért a törpére, — hol az az ember?

Kendefi segített az öregnek s megrázta a törpét.

— Pagát!... felelj!

A nyomorékban újra fölébredt a bosszu érzete. Vadul tekintett körül, egy botot vagy követ keresve, hogy leüsse vele bántalmazóját.

Az kinevette tehetetlen dühéért.

— Hahaha! A pagát duhós. A pagát haragszik. A pagát félti testvérét. Talán szerelmes vagy a hugodba. Hahaha!... a pagát!

A nyomorék nem felelt erre semmit, hanem éles sziszszénés csuszott ki fogai között.

— Takarodjál haza! — kiálta rá apja s oldalba lökte a szerencsétlen gyermeket.

Kendefi segített neki.

A pagát erre aztán csendesen visszafordult.

— Jegyezze jól meg magának uram, amit most mondok. A pagát nem szokott sokat ütni. A pagát sokat eltúr. Azt rugdalhatja, ütheti mindenki s nem üt vissza senkit. A pagát csak utoljára üt, de ha üt, akkor aztán nagyot üt, igen nagyot.

Kendefi megrezzent e szavakra, melyeket a nyomor-

rék csendesen kiejtett. Megdőbbsent szemeitől, melyekben ekkor oly csodálatos, pokoli láng lobogott...

*

Néhány nap telt el a főnnebb elmondottak után.

Egy reggelre azt vették észre a házbeliék, hogy a pagát eltűnt a háztól. Senki sem tudott róla hirt mondani, de nem is sokat gondoltak vele. Még az öreg Belesházy sem sokat törődött vele. Mindazonáltal megtette kötelességét s kerestette egy darabig, amint szokás keresni egy eltévedt barmot, hanem aztán megnyugtatta a lelkiismeretét és nem gondolt többet rá.

— Bizonyosan valamelyik rokonomhoz szökött el a nyomorult teremts. Hahaha! hogy fogják majd visszahozni eszük nélkül.

Kendefi el-el járt a házhoz ezentul is, s midőn megtudta a pagát eltűnését, óriási hahotára fakadt.

Hanem mikor meglátta hogy Erzsike nem szivesen veszi, ha testvérét gunyolják, elhallgatott.

— Csak nem sajnálja a kisasszony ezt az utálatos varangyot? No bizony. Érdemes is rá. Legalább nem csuflítja többé a házat. Na nem úgy van kedves urambátyám?

Belesházy urambátyám rábizonyította, hogy „úgy van“, aztán magukra hagyta a fiatalokat.

(Folyt. köv.)

Kisfaludy Sándor mint lyrai költő.

(Vége.)

Van e ennél szebb leírása a természet nagyszerűségének és nemes nyugalmanak és ezzel párhuzamban a csendes boldogságnak? Így csakis igazi költő írhat. Csupa erő és hév, ragyogó képzelem és színezés s mégis meghatóan egyszerű! Kár, hogy a „Boldog szerelem“ dalaiban nem találunk mindig ilyen hangokat. A boldogságát éneklő költő csakis akkor szólal meg így, midőn a természet nagyszerűségével hozza párhuzamba saját érzeményeit, s ekkor nem dalol nála meghatóbban az erdő szíve sem: a kis csalogány. Hanem a midőn a költő szobájába zárkózva veszi elő lantját, akkor nem adnak annak húrjai ily kedves hangokat, akkor inkább bölcsekedik és a didaxis felé hajol. És ez az, a miért a „Kesergő szerelem“ fölötté áll a „Boldog szerelem“-nek. A költő mint tudóst, bölcsét mutatja be magát ezen sorokban:

Tarts mértéket élésedben
Ugy lesz mindig érzésedben
Örömvirág és gyümölcs,
Imigy él az igaz bölcs.

Ily hangokat a „Kesergő szerelem“-ben nem fogunk hallani, ott a költő az anyagiságnak messzire fölötté áll, és sohasem esik le a rideg prózaiság minden napiságába.

Toldy Kazinczyval jellemzőleg Kisfaludy dalait „szerelem epigrammjai“-nak nevezi. És helyesen is. Mert ha vesszük a dalokat egyenkint, nem egy-egy egészet, teljesen

bevégezt egészét adnak-e azok? Mindenik dal egy-egy eszmét fejez ki, s ügyes fordulattal, mintegy epigrammai éllel van befejezve utolsó soraiban. S ha olvassuk egy-egy stropháját, mintegy előkészítettünk e fordulatra, épen úgy, mint az epigrammban és ez okozza, hogy a 400 dalt, egyhangu versalakjának daczára, unalom nélkül, sőt élvezettel olvassuk, mert elménk folytonos feszültségben tartatik.

Himfy szerelmei Kisfaludy Sándort ama korban a nemzetes költészet elsőrangú képviselőjévé avatták irodalmunkban és hogy művei ma is olvastatnak, különösen az ifjuság által, az abban a tősgyökeres magyarságban keresendő, mely dalaiban oly hatályossággal nyilvánul. Himfyt azért kedveli az ifjuság és ép azért lesz Kisfaludy mindig olvasott költője irodalmunknak, mert leginkább a szívhez szól. A szerelmében csalódott épen úgy felleli a „Kesergő szerelem“ bánatos dalaiban fájdalmas érzeteit, mint a boldog szerelmes visszhangjait találja érzelmeinek a „Boldog szerelem“ dalaiban. Kisfaludy jól tudta, hogy kell a szívhez a szív hangján szólani, mert érzelmei valódiak voltak.

Én szeréntem alaptalan is az a gyanu, hogy Kisfaludy Petrarca-nak utánzója lett volna. Ama viszony, melybe költőnket az olasz költővel oly előszeretettel hozzák némely íróink, egyáltalában nem állítható fel. Én nem tartom Kisfaludyt Petrarca utánzójának. Lehet, hogy közeli lélekrokonság volt közöttük, de költőnk Petrarcanak utánzója nem volt soha. Megengedhető, hogy Kisfaludyt amannak egy-egy fordulata, kifejezése vagy képe megragadta. „Így folytatta — írja Toldy — így vette fel magába öntudatlanul, sőt tudva a kétségkívül gazdag és teremtő lelkű Petrarca maga is a provercalok költészetét, így Horrac a g örögökét.“ De szoljon maga Himfy: „Ha Petrarca és mások előttem nem énekeltek volna is, én Himfyt még is megírhattam volna és így talán még nagyobb eredetiséggel, mert ami az emberben vagyon, az jöhet is az emberből: de ha Gyöngyösi, Zrinyi, Orczy, Faludy... előttem magyarul nem írnak vala, ha három Petrarca laknék is kebelemben, Himfy még sem születhetett volna!“ — Ime a költő maga utasítja vissza a vádat, mintha ő az idegent követte volna, de egyszersmind megadja a tiszteletet írói elődeinek, azokat ismervén el üttöiükül.

Kisfaludy, mint lyrikus maga teremtett magának nyelvet és énekelt rajta. Bátran mondhatjuk őt a magyar szerelmi lyra megalapítójának, ha eitekintünk a különböző korok magyar lyrikusaitól, kik csak az utat törték meg ezen a téren. Az a hév, lelkesedés, szabad röptű fántázia, választékos nyelvezet hangzatos könnyűségű verselés egyiknél sem található fel oly mértékben, mint ő nála. A szép és erős ellentétek növelik a hatást, mit a szenvedély és képzelem ereje nyújt. A szenvedély és érzés zökkenései és emelkedéseikhez a költő mindig megtalálja a megfelelő hangot, mely annyira megható és új, hogy méltán bámultaték ama korban.

Csak nemes izlésű lélek kellett ahhoz, hogy ily érzelmebe, gazdag költeményekben adjon kifejezést szerelmének. Maga az irány, mely tiszta, könnyed és világos, egyszerűs-

*

gében is oly méltóságos. Megérti e költeményeket bárki. A tiszta világos irányra csak egy példát akarok még felhozni. Midőn már kéri muzsáját, hogy ne zokogjon többé, a patak, mely eddig siralmat itta, most igya örömkönyűt, a zephir, mely panaszt vitte, most vigye az örömhangozat, mert ő boldog, övé kit szerete, akkor így szól a madarakhoz:

Kenderikék, fülemilék,
Rég elolvadt már a hó,
Karikáznak már a pillék,
Fakad már a fabimbó,
Hol késtek még ti kertemnek
Tavaszi hív lakói,
Az életnek, szerelemnek
Kedvit dalló lantosi;
Jöjjetek meg, kis kedvesek,
Minden karvalyt esővel lesek,
Hogy békében legyetek,
S több kis lantost költsetek.

A tiszta, igaz, nemes érzelemnek hangjai ezek, jól mondja tudós írónk Toldy: „szerencsét kívánok azon ifjunak, ki általa el bír ragadtatni, az megvan óva az elaljasodástól, az érzékiség kábitó és kimerítő maszlagától!”

I...z Dávid.

Kemál pasa költeménye.

(Török ghazél.)

Erjen bár száz-ezer bánat
e lánytól,
Panasz soh'sem éri számat
e lánytól.
Mi haszna, hogy arcom porba helyezem én,
S még se jön kegy, nem jön remény
e lánytól!
Ha leirná, betöltne sok éneket,
Szegény szívem mit szenvedett
e lánytól.
Óh ne csináld bus borussá e földet,
E báj s szépség még megölhet
e lánytól.
Lelkét adva üdvezül a szerelem
Minden paranes játszik velem
e lánytól.
Összezuzta szívemet a bubánat;
S kegyet szemem soh'sem láthat
e lánytól.
Bár ezerszer gyötri egy nap lelkedet
Kemál! válnod még sem lehet
e lánytól.

Kresmárik János.

A divatról.

— Farsangi karczolat. —

Irta: E. Illés László.

Épen most jöttek haza a bálról. A férj még frakkban a kandallóhoz támaszkodott és melegedett. A nő, már pongyolában, hanyag egykedvűséggel, táncztól fáradtan, gondolatokba mélyedve a pamlagon feküdt. Kivülök senki se volt a szobában, legalább élő lény nem. Hanem ott, a sován egy különös egyéniséget láthatunk, egy tarkán csillogó, könnyeden lebegő aetheri lényt, mintegy szép gondolatát egy kedves nőnek: a bái rubát. Ott feküdt a drága öltözék s melancholikusan nézett urnője felé; ott feküdt a fényes hüvely, megfosztva gyengéd tartalmától, mint haszontalan helyet, melyet eldobnak, ha kiürítették, mint szét-tépett virág, melynek illatát kiszivtuk, mint egy pillangó, mely a hosszas vergődés közben elvesztette himporát.

— Tehát hogyan mulattál bálban, melybe annyira vágytál? kérdé Emil.

A nő érthetlen szokat susogott.

— Kivel tánczoltál? kérdé újra a férj.

— Ah istenem! sohajt a nő.

— Sajátságos tánczos, annyit mondhatok.

— Nos, hát kivel kellett volna tánczolnom? A kis X-szel?...

— A nagy Y-nal... .

— A sovány Z... .vel.

— A vastag A-val. Ahá, végig tánczoltuk az egész ábéczt.

— Azzal tánczolunk, a kivel lehet, ha férjünkre nézve mint tánczosnők nem létezőnk.

— Hiszen én tánczoltam veled Adél!

— Igen, egy négyest kegyelemből; a házasság kényszer négyesét.

— Asszonyom, ugy látszik, bái ruhájával együtt levette szeretetreméltóságát is... . nem háborgatom tovább... megyek.

S a férj csakugyan elment volna, ha a nő halkán vissza nem hívja: Emil! Hangjában kellett valami ékesen szólónak lenni, mert a férj azonnal elereszté az ajtó kilincsét, megfordult s hasonló hangon szólt:

— Adél?

— Mit csináltál a bál egész ideje alatt? — Gyónjék uram!

— Nem jelentkeztem-e nálad minden órában?... . S aztán mit csinálhatnék egy bálon mást, minthogy lehetőleg mulatságos módon unatkozom. Alig léptünk a terembe, elragadtak oldalomról s nekem nem maradt egyéb hátra, mint a terem közepén sorlatat képező fekete frakkok közé állva, együgyűséggel határos kíváncsisággal nézni a többé-kevésbé szép nőket, kik körülöttem tánczoltak, kacagtak; midőn eleget tettem a szemek vágyának, megfordultam s fel-alá jártam a teremben. Igazán pompás egy terem. — Szerencsémre az általam elfoglalt pontról pompás áttekintés kínálkozott az egész vigalom felett. Vagy kétszáz egyén hullámozott és hemzsegett egymás mellett, egymáson keresztül, mindenik helyet akart, egyik könyökének, a másik uszályának, a táncz nem volt egyéb,

mint dulakodás, küzdelem, akár egy csatatéren s midőn elhallgatott a zene, a terem valóban úgy nézett ki, mint csatatér, különféle ruhafoszlányokat, letépett virágokat, elszakgatott csipkéket és fátyolokat lehetett látni mint a küzdelemben elvérzett halottakat.

Mialatt a férj így beszélt, felszállt a szobában, majd a sophához, melyen a báli ruha feküdt, közeledett gondolkodó arccal, a nélkül azonban, hogy beszédét félbeszakította volna, megállott előtte, gyengéden megtapogatta azt ujjai hegyével, csendesen felemelte, kíváncsian megnézte kívül, belül, mintha nem is egyes alkatrészeibe, de bensőjébe akart volna pillantani s a mellett oly gúnyosan, oly kicsinylőleg mosolygott.

— Mi bajod van a ruhámmal? kiáltott a nő, miután egy ideig aggódva nézte férje mozdulatait.

— Tulajdonképp semmi, felele az; mi bajom lehetne ez ártatlan tárgygal. Csak közelről akartam egyszer látni: hiszen egész éjjel e ruha rokonaival foglalkoztam, még pedig mondhatom, elég behatóan. . .

— Hogy értsem ezt?

— A dolog igen egyszerű. Mig te a kis X-el és más jeles ifjakkal táncoltál, egyéb foglalkozás hiányában divattanulmányoknak szenteltem magamat. Frivol tanulmány mindenesetre, de érdemes néhány órai fáradságra. A ruhák képviselik az idő jellegét, a korszellem tükrét s mióta az uristen — hisz az áll a bibliában, hogy „az ur bőrökből ruhákat készíté Ádámnak és Évának és felölté azokat nekik“ mondom, mióta az uristen az első szabócézhet megalakítá, főszerepet játszik a világban a kelmészövés, czérnafonás és ruhaszabás. Az idő valódi szabó gyermekem és a divat csupán —

— Ej, ej, mindez felette érdekes. Azonban nekem úgy tetszik, hogy kizárólag a női toilettékkel foglalkoztál, holott pl. a férfiak frakkja — e csodaszzerű ruhadarab, méltó tárgy volna —

— Gonyolódjál csak, részemről nem bánom, e szegegy frakk elviseli azt. Hiszen éppen köztetek, nők között találja legrajongóbb tisztelőit s nagyon könnyű megszámlálni azon hölgyeket, kik hozzáértőleg szólnak a frakk ellen, mert hisz az az ő ruháik kiemelésére, előtüntetetésére szolgál. A magunk kedvéért történik-e, hogy ezt a kétfarku csodaszörnyet viseljük? Nem; a frakk-viselés a nők kedvéért lett társadalmi törvénynyé, csakis a nők kedvéért feszélyezzük magunkat e ruhában.

— Hány üveg pezsgőt ittál az éjjel?

— Gyalázatos rossz volt, nem lehetett meginni!

— Az ellenkezőt képzelné az ember.

Emil újra a szép ruha elé állott, mely e beszéd felletti ijedelmében ájulásba esett s a sopháról önkénytelenül a földre csuszott. A férj gondosan felemelte s hogy újra magához térjen, megrázogatván, jupont, tuniquest s az ég tudná, mi nevű alkatrészeit gyengéden rakta vissza helyére. Miközben ezt tévé, kétségkívül tettetett-meglepetésére azt tapasztalá, hogy az egyes részekben egyáltalán nincs meg az az aetheri, magasabb, elragadó valami, melyet eleintén észlelt rajtuk, s hogy olyanok azok, mint a felfuvott ruganypárna, ha kieresztik belőlük a levegőt, összeesnek, elvesztik rugékonyságukat. Feltette magában,

hogy az összehasonlító plasztika terére viszi át a beszédet és feltevését végre is hajtja, ha a vérig sértett nő fel nem ugrik s el nem kapja előle a párás divat-szülte ruhát és férje s a ruha közé nem áll, mintegy védelmére kelve öltözőkének.

— Miért oly hevesen angyalom? igyekezett megnyugtani a haragvó nőt. Szükségem van a ruhára bizonyításaimhoz.

— Megtiltom, hogy ruháinkat megbecstelenítsed! Egy nő ruhája az ő második énje, ő maga. . .

— De ki mondja, hogy meg akarom becsteleníteni; hogy nem határtalan bámulatomat ohajtom iránta kifejezni? Mindenekelőtt be kell vallanom, hogy én még egyetlen női divatot sem találtam éppen csunyának az átkozott sinyont kivéve, melyet a test arányainak semmivé tétele s azon félreismerhetlen különbség miatt gyűlölök, mely a valódi s a feltett haj közt első pillanatra szembe tűnik. Többire nézve mi férfiak vagy igen szelid bírálói vagyunk öltözőkeiteknek és a ferde divatszűleményeknek, vagy pedig ti értitek oly kedvesen és hasonlíthatlan ügyességgel ruháitokat viselni, hogy többé kevésbé csinosaknak is találjuk azokat. Emlékezem a boldog-émlékű krinolinokra; tudom, hogy volt idő, midőn azok tetszettek nekem, sőt a csodálatos körmozgást, melyet azoknak lépéseitek adtak, elragadónak találtam. Azt azonban sokkal jobban tudom, hogy ma borzadva futnék el, ha kedves nőm krinolinba burkolva jelelnék meg előttem. Ugy tetszik, mintha a divattal szemünk is változnának. A szem mindenesetre messés gyorsasággal szokik hozzá a legtarkább tüneményekhez, mert ha nem volna így, lehetetlennek tetszenék az utcára mennünk. — A te haragod édesem, nem fog engemet akadályozni, hogy igazságos legyek a női divat iránt. Mindenekelőtt megengedem, hogy szabóitok és szabónőitek látszólag a művészi alapelvekhez térnek vissza, a menyinyben míg a krinolin elfedte a női formákat s az emberi alakot torzzá tévé, a mai szorosán simuló ruhák azon helyes elvből indulnak ki, hogy a ruha a testalkat utánözása legyen. Arányosan ragaszkodik mostani ruhátok a különböző testalkatok formáihoz, bizonyos mértékig annyira kitünteteti azokat, hogy minden mozdulatotok, minden lépés-tek oly titkokat beszél el, melyekről a krinolinok korszakában nem is álmodhattok halandó. Az uszály. . .

— Tudtam, hogy az uszályt nem hagyhatod el.

— Bocsánat, nem fogok közeledni a sokat emlegetett uszályhoz. De azt megfogod engedni, hogy az uszály az utcán valóságos botrány, tisztátalanság, utzaseprő. A táncteremben kényelmetlen, veszedelmes. A salonban a szőnyeghez simulva vagy szép redőkben a földre terülve elragadó, természetesen, ha kellő mértéket tartunk benne s az nem veszi fel a pávatoll-koszoru neveltség aránytalanságát. Az uszály a mai divatot figyelemmel kísérve indokolatlan, észszerűtlen. Az uszálynak egy bő redőjű ruha egy gazdag ráncztömeg lefolyásának kell lenni, hasonlóul az erős hang hosszabb rezgéséhez. Ha azonban a csipőtől a sarokig semmi redő nincs, ha a ruha alsó része szűk, honnan folyják ki a terjedelmes uszály? És itt jutottam a mai divat bibéjéhez. A pánczélszerű derék és a csipőt körülövező burkolat, valamint a derékről a térdekig szűken

lenyuló ruha visszhangját képezi ugyan a női szépségnek, mindazáltal a kényszer, az erőszakoltság benyomását gyakorolja és nem egyszer ébreszt bennünk vágyat a természetes, a redőkben lenyuló ruhák után. Röviden: a mai divat nem egyéb, mint tulhajtása az eredeti elvnek. Rubáitokban nem tudtok járni; egész éjjel sajnáltam a nőket kik pompás ruháik kedvéért kénytelenek voltak úgy lépegetni, mintha tojásokon tánczoltak volna. De ülni sem tudtok e ruhákban, mert azok majd itt, majd amott szoritának benneteket. E ruhák csak arra valók, hogy mint szöbrokat bámuljanak bennök titeket. Azt azonban meg nem foghatom, hogy a szöbrok annyira mennek, miszerint tőlünk, prózai férfiaktól lesik el öltözékük egyes részeit. A „vatermörder“-eket s hasonló csekélyégeket már régebben elvettétek, később redingotjainkat, paletotjainkat és — uram bocsá! — menesikoffjainkat is elvettétek.

— Bizonyára, mert azok tetszettek nekünk.

— Annyi áll, hogy az idők e jele mindinkább nyugtalanít engemet. Nem tudom, nem a politikával függ-e össze e jelenség? Virágzásba fog-e jönni ismét a genre incroyable? Már beszélnek róla, sőt viselnek is chapeau Barrast, chapeau directoiret, fichu Constitutiont, Mária-Antoinettet már feltámasztották a könyökig érő, csaknem végtelen számú gombokkal ellátott keztyükben. Vajjon megteszi-e a divat az utolsó, a legvakmerőbb lépést is? Isten legyen akkor nekünk irgalmas! . . .

Emil még tovább is beszélt a divatról, a divatos majmolókról s nem vette észre, hogy bekövetkezett, a minék be kelle következnie: neje elaludt. Csak midőn mindinkább tűzbe jöve a bálón látott ruhákat kezdte beható bírálat alá venni s nem hagyva azokon semmi szárazat mind hangosabban érvelt a mai divat ellen, csak akkor ébredt fel Adél s félig mosolyogva, félig bosszusan mondá:

— Mit? Te még mindig bálirahámmal foglalkozol? Ez kissé udvariatlanság.

— Igen, bocsáss meg, igazad lehet. — Divatról beszélni nem illik férfihez a méltóság, a méltóság az első. S aztán minek a kötésről beszélni, midőn a tartalmat olvashatjuk; — udvariatlanság — nem zavarlak tovább, megyek.

S a férj csakugyan elment volna, ha a nő halkán vissza nem hívja:

Emil!

Hangjában kelle valami ékesen szólónak lenni, mert a férj azonnal elereszté az ajtó kilincsét, megfordult s hasonló hangon szólt:

Adél?

. . . . A szép báliruha nyugodhatott a pamlagon, nem volt róla szó többé.

A négy vérmérséklet.

(Bögh E. humorisztikus felolvasásaiból.)

(Folyt. vége.)

A melancholikust már messziről fel lehet ismerni lassu, kimért lépteiről és lelőgő fejről. Ha közelebb jön, lát az ember olyan orrot, mely a rendesnél jóval

nagyobb. Ép olyan feltűnő arczkifejezése, azt hinné az ember, hogy mindig fogfájása van. Emberkerülő és ovatos; minden krajczárt előbb fogáéhoz ver, míg kiadja és minden szót megforgat, mielőbb kimondaná. Mindenek felett bizalmatlan; ha valaki nevet: azt hiszi őt neveti; csak ugy nehezen lehet valamit mondani amit „magára nem vesz.“ Mindent alaposan meggondol és veszedelmes hajlama van Hegel filozofijához és a perpetuum mobile felfedezéséhez. Különösen elővigyázó; ha a városba megy, szorososan a fal mellé húzódik, nehogy agyonüsse valami cserép és ha este lefekszik, háromszor is fel kel meggyőződni, hogy csakugyan bezárta-e az ajtót.

Ha van pénze, ugy minden éjjel arról álmodik, hogy megrabolják, ha van felesége, minden arra menőt titkos szeretőjének gondol. Mint ellenség engesztelhetlen mint barát örökké hü; de barátjának oly ovatosan kell vele bánnia, akár egy himes tojással.

Ingadozó határozatainak elkezdésében de nyakas azok kivitelében. Nem barátja a napvilágnak, megveti a tánczot és szépművészeteket, tubákol; az orvosságot ugy eszi mint a kenyeret és hisz a sejtelmekben — sőt néha a kísértetek és homöopathiában is. (A homöopateit hivthia tehát csupán csak a melancholikusok táborából toborzza? Eredeti! Szerk.)

Kevés kivétellel minden valódi, vagy költött regényhős melancholikus; az agg szüzek általában és a nevelőnők legtöbbsnyire; a színészek, a megszámlálatlan „félévű“ diákok és katonatisztek; valamennyi félreismeret lángész, az „éhenkórász“ hivatalnokok legtöbbsje, különösen a tanítók. Melancholikusok a mopsz, a mormota, a vakond, a denevér, a bagoly stb. stb.

A phlegmaticus mindig jól táplált. Egész személyiségében van valami kerekdedség. Gyomra kört képes arca és szemei hasonlóképen s eszejárása szintén. Mig a szegletes cholericus állhatatosan tolakodik, mivel az ár ellen halad, a nyugodt phlegmatikus esendesen vele halad. Erőssége fentartja. Az államban ő a legjobb polgárok egyike. Sem nem forradalmár sem reactionárius; mert az előremenetel, valamint a hátralépés mozgást kíván s ő nem lévén barátja a mozgásnak, szigoruan conservativ. Ha akarata ellen is menni kénytelen, akkor czamuog; ha áll valamihez, hozzá támaszkodik s ha ül kezét vagy ölébe rakja, vagy az asztalra teszi.

A szenvedélyt csak névről ismeri s ha valami szeret, az közönségesen a halászat, az ebéd utáni alvás és sör. Mivel határozott ellensége a háborunak, ritkán esik gyanuba, hogy a puskaport feltalálta; de valószínű, hogy a párnás székek az ő művei s a kályhasarkát és öblös tajt pipát ő hozta divatba.

A phlegmatikusokhoz tartoznak az élelemkereskedők, sörfőzők, öreg papok és hollandok, valamint a dánok nagy része — azonkívül a szarvas és hosszufülű házi állatok, a tekenősök, a storkkís, a csiga, osztriga stb. stb.

E rövid jellemzés melyet szerencsém volt előadhatni — részint kitűnő phisiognomok és psychologok, részint saját tapasztalásaim után, — azt hiszem elegendő lesz tisztelt hallgatóim előtt világossá tenni a négy temperamen-

tumot és ha ezt tudjuk, könnyű lesz az embereket osztályozni. Csak az ablakon át kell őket figyelmesen nézni; azok, kik majd szaladnak, majd megállnak: sanguinikusak; kik kimért rövid lépéseket tesznek, cholericusok; kik tova sikamlanak, melancholikusak és azok, kik lábaikat maguk után vonszolják, phlegmatikusok.

Ép oly könnyen lehet a négy vérmérsékletet megkülönböztetni lovon. A sanguinikus gyorsan megy, amint mondani szokták „koczog.“ Ha lova fel-felugrik is, nem bántja őt. A cholericus rendesen, „galapp“-ba megy vagy rohan, ha mérges. A melancholikus Rozinantéjét lépésben vezeti és a phlegmatikus lovagol... igaz! Ő nem lovagol. Ő csak koczikázik és pedig oly alacsony és kényelmes kocsiban, aminőben csak lehet.

Sokkal nehezebb a hölgyek temperamentumait megkülönböztetni, mivel az náluk rendesen igen kevert. Ha pontosan akarjuk meghatározni, ugy a viszony, mely állás és kor szerint változik, körülbelül következő:

Mint gyermekek sanguinikusan-phlegmatikusok, mint leányok sanguinikusan-sanguinikusok, mint asszonyok sanguinikusan-cholericusok, mint özvegyek sanguinikusan-melancholikusok és mint aggszüzek sanguinikus-melancholikusan-cholericusok.

A tiszta — nem kevert — temperamentum azonnal elárulja magát, különösen házassági ajánlat tételénél. Ha a fiatal hölgy sanguinikus, azt feleli: „mért ne“? — ha melancholikus, meggondolási időt kér, — ha phlegmatikus akkor kérését a papához utasítja, — ha cholericus, akkor vagy kosarat ad neki vagy nyakába borul.

Ha közelebbi vizsgálatot tart az ember a temperamentumokról, tapasztalni fogja, hogy nemcsak a két, négy és hatlábú állatoknál van az meg, hanem minden organicus és szervesen teremtményben. Látni fogja, hogy a szélből hajlítgatott nyárfa örökösen csörgő leveleivel sanguinikus; hogy mérges tölgy cholericus, a szomorufűz melancholikus és a vastag fűzfa phlegmatikus.

Sőt még a főzélékeknél is láthatni a temperamentumokat. Lehet-e a zeller torzsa más, mint cholericus és képzelhetnie valami phlegmatikusabbat, mint egy ugorkát? — majd azt mondtam: lehet-e valamit kézbe venni a nélkül, hogy az ember ne látná, melyik temperamentumhoz tartozik? — A nádpálca sanguinikus, a fokos cholericus, a bambusnád phlegmatikus és az esernyő született melancholikus.

És most még talán praktikus használatát kívánják látni theoretikus észleleteimnek? — Jól van! Azonnal be fogom magam mutatni mint praktikust, azáltal, hogy a négy temperamentum egy-egy képviselőjét tisztelt hallgatóim között jelölöm ki — inclusive, azok közül kik nem voltak hallgatóim. Egész felolvasásom alatt láttam egy urat, ki folyton jobbra, előre, hátra sugdosott — ez természetesen sanguinikus volt. Amint véletlenül a szót „hóhér“ kiejtettem, egy másik ur feláll és megvetőleg pillantva az en elvényre, elhagyta a termet — ez cholericus volt. Ezután egy harmadik kezdte a zárt ablakokat, az itt levőket és kárpitot nézdegélni, aggodalmas kifejezése hypochondrikus félelmet árult el a meleg, a levegő és az előadás hosszúsága miatt

— lassan kiosont és nem szükség mondanom, hogy ez melancholikus volt. Tehát még csak phlegmatikust kellene találni! — Megvan! — De itt már megállok; nem akarom az édes álmod zavarni, melybe érdekes előadásom már régen elringatta.

Scossa Dezső.

Marjolaine.

A francziák „márzsolén“ alatt a „majoránát“-értik; de meg nő-névnek is használják. Ha a magyaroknak van „Rózsá“-ja, mért ne lehetne a francziának „Majoráná“-ja. Hisz az Arabok is leginkább virágjaikról keresztelik — jobban mondva: nevezik hölgyeiket; de hagyjuk azt, nem arról akarok én most írni, sem a „Kisasszony feleségem“ operette Marjolaine-jéről, hanem ennek erényeiről nevezetes képmásáról, a népszínház egyik ifju kardalnokáról, kit leányos természeténél fogva a kardalnoknok „Márzsolén“-nek elneveztek.

Nevezük hát mi is annak. Ez a Márzsolén szép, csinos, ifju gavallér, igen; mert egy nap ugy mint másnap olyan, mintha a skatulából vették volna ki. Kalapja gallérja, nyakkendője, kabátja, keztyűje, nadrága, cipője csak ugy vaczog a tisztaságtól; társalgási modora — különösen a nőknél — kedves, szeretetreméltó. Bókjai ezek által mindig szívesen fogadtatnak.

Mindenik magának szeretné elbájozni, persze annak vagy azoknak kivételével, a kit vagy a kiket még más el nem bájozt. Valóságos hajtóvadászatot tartanak reá. A kis hamis ezt nagyon jól tudja; de tartja magát, mint a kompolti menyasszony. Kisasszony feleségemben a vicezimbórák, itt a nők esküsznek össze, felkeresik lakásán s ott olyan „thea estély“-t csapnak, hogy hetedhét országra szól.

No hiszen van ott aztán csiri-csári, s rendesen azokat szólják, szapulják, a kik ott nincsenek.

— Láttátok-e a Kóbit? — Kérdi az egyik.

— Miféle Kóbit? mond a másik.

— No, az öregot, ki a „temető-mappát“ adta ki,

— Ah, a cziczának jóvendőbeli férjét?

— Hát csakugyan elveszi?

— Belé van bolondulva; nem láttátok még Kóbit a kerepesi uton sétálva és várva az előadás végét, kivált esős időben az esernyővel kezében, hogy lesi cziczát, hogy haza kísérhesse.

— Gyönyörű egy pár lesz belőlük!

— No, ez a Kóbi, már sok bolondságot követett el életében, de még ilyet nem!

— Vénységére bolondult meg.

— Aztán az a czicza, ugyan milyen asszony lesz abból?

— Hadd el — vág közbe Marszolén — az a czicza derék egy leányasszony, különösen a színpadon, példát vehetnétek róla. „Niniss“-ben, milyen grációz cigarettelízik, hogy áll a szemén a monokli, hogy ül. Hogart sem tudná jobban festeni.

— Hallottátok — mond Karolina — az igazgató ur szabadságra bocsátotta?

— Mondd inkább vendégszereplésre!

— Ah, ah! álmélkodnak valamennyien! s ugyan hová?

— Balogh Alajoshoz — Veszprémbe. Első fel-
lépte „Egy katona története”-ben Adrienne, a második
„Kósza Jutka” czimszerepe.

— Szegény közönség! jegyzé meg Kati, persze az
irigység hangján.

De mi több, mielőtt elment volna a direktor ur,
még el is próbáltatta maga előtt s a rendező egész dél-
után tanította.

— Bezzeg velünk nem töltének az időt.

— Tanuljatok ti is, mint czicza, mond Marzsolén,
— s akkor beszéljete.

— Még megérjük, hogy Marzsolén is szerelmes
belé, majd tesszünk róla!

— Csitt leányok! mond Marzsolén, jónak látva
más felé terelni az ügyet, mert a lányok szemei már
szikrákat hányanak — Tehát 17-dikén.

— Igen, igen 17-én — hangzik a kórus.

Tizenhetedikén lesz a népszínház személyzete által
rendezett bál a „Hungária” szálloda nagytermében, az
intézet szegényebb sorsu tagjainak felszegélyezésére, te-
melkezésére stb.

Bezzeg van forrongás, mindenki Marzsolénnal akar
táncolni, el is fogadta valamennyitől a meghívást s ha
valamennyi cottillont, csárdást, valczert, polkát végig
táncolja, bizony megérdemli az ordókat. Ezek a leányok
alig várják azt a szent napot, akarom mondani éjsza-
kát, melyen kedvük szerint kimulathassák magukat;
különbön ezt nem is lehet tőlük rossz néven venni;
hétről hétre minden nap a színpadon vannak, nincs
azoknak tán még nagypeteken sem „feiramtuk”. De
most, mulatság őket nézni, az a tűz, elevenség, szinte
kedve jó az embernek is bokázni, lépten nyomon
táncolnak, tanítják egymást, színpadon, a próba alatt,
társalgóban, folyosón, ott a hol érik, csak úgy piheg-
nek belé.

A második felvonásban szabadok, áldják is ezért
„A bácskai rezervisták” szerzőjét; lemennek a nagy
zongora terembe s ugyancsak rakják, olyan piros
mindenik mint a róza, szemeik csak úgy tündökölnék,
mint sötét éjben a csillagok, arcukon nagyobb a meg-
elégedés, mint Tiszáén, pedig annak 100 milliót szavaz-
tak meg. Jön a karmester: Erkel Elek — ettől nem
félnek, azt mondják jó ember — tovább táncolnak.
No jól van, gondolja Lexi, csináljunk egy kis juxot;
felkeresi Karikást, ez maga a hét ördög ha hozzá fog;
megértvén a dolgot, nagy komolyan benyit a terem-
be: „Lányok, lányok, szaladjatok! jön a direktor az
ügyelővel” Ucczu neki, mintha ostorhegyre vernék
valamennyit, köztük Marzsolént is, a rendezőt — be a
páholyok kezé, fel a karzatra ajtófelé közé, el, el, még
a lélegzetüket is elfojtják. Szünet. Semmi nesz. Las-

sankint egymás után előkukulognak jobbra, balra szét
nézve, mintha Bihács várát akarnák bevenni. Egyik a
másikkal találkozik, kérdezősködnek s látják, hogy rá
voltak szedve; neki a karmesternek, van hadd el hadd.
Alig várom, hogy lássam őket a bálban, de különösen
Marzsolént.*)

K...cs István.

EGY SIR.

Elbeszélés Godin után.

W... Emiltől.

(Folytatás.)

Nagyon megijedt erre a korezmáros. Ebben a pohár-
ban készített az idegen szolga az ő jelenlétében limonádét,
mit az urak kértek. Fél óra mulva lett a kisasszony beteg.
A felindulás, melylyel a vendéglős nekem ezeket beszélt,
rajtam is erőt vón. A pohárfenék darabját magával hozta
volt, melyen elegendő ülep volt arra, hogy vegyvizsgálat
alá vétethessék.

Az állatoeska rögtöni halála, mely a poháraljat iz-
lelte, a borzasztó gyanút igazolta; szóltanul ültem ijedt-
ségemben az első perczben. Ő szívesen hallgatott volna az
egész ügyről, mert kerülni szeretete a feltűnést, azonban
lelküismerete kötelessége teljesítésére intette. Sokat gon-
dolkoztam rajta.

Az akkori élményeit gondolatban magam elé idézve,
eszembe jutottak a szolgától hallott szavak is: „No már
ismét veszekednek!” A fiatal leány mély levertsége, mit
már első megpillantásakor észrevettem, a két testvér kö-
zötti civódás, melyről noha keveset mondott, de eleget
arra, hogy köztük egyenetlenségre lehessen következtetni,
— mindezek, mik akkor semmi lényegest nem mutattak,
most összefüggésben látszottak előttem és hirtelen arról
győztek meg, hogy itt egy nagy büntényt követtek el. Eze-
ket összegezve a korezmárosnak megújított kérdésére, hogy
jelentést tegyen-e, nemmel válaszoltam. „Őn lebeszélte”
— mondtam meglepetve. — A lelkész szelid szemeit reám
függeszté, aszott kezét mintegy megnyugtatólag tevé az
enyémre, így folytatván: „Nem szükség világi büntetés
arra, hogy ilyen nagy bünt. kellő bünhődés kövessen.
Ugyanazon ajtón, melyen a bűn távozott, jövend a bünte-
tés is; noha emberi szem nem látja és fül nem is hallja.
Istent nem lehet megcsalni. Világi szempontból nézve pe-
dig, nagyon kétséges volt egy esetleg hivatalos nyomozás
eredménye. Még ha a büntényt konstatálnák is, még akkor
is fönmarad a valószínűség, hogy a tettes itt nem valódi
névét mondta. Átalában, hogy vajjon azon két egyén való-
sággal testvéri viszonyban volt-e egymással, avagy a talán
legkönynyebben felhajászható szolga mint tanu ellene bizo-
nyitna, vagy talán épen ő is bűnrészesnek bizonyulna, ki
tudná ezeket?!

Nyugtalan időket élünk; az utazók külföldiek vol-
tak, távirtda sem volt még akkor, mely a titkot, mint szél-
vész országról országra hordja. Mindenképen a halott

* Nos és látta; hogyan volt vele megelégedve? Szerk.

nyugalma is háborítva lett volna, sirját kiásták volna. Mindezt meggondoltam és ezért hallgatást tanácsoltam.

A koresmáros megörvendett ezen tanácsra, és úgy hiszem, ő hallgatott is. Mégis szárnyaltak hírek, hogy az idegen nem természetes halál-lal mult ki.

— Ezt ön ma is hallhatja a népajkáról. De mint minden, a mi új anyagot nem nyer a táplálkozásra, az is megszűnt, a míg a márványkeresztet nem állították fel, de ekkor újra felmerültek a régi mendemondák. Ekközben bejött jelenteni a eseléd, hogy a szekér itt van. „Jöj-jön kérem egy pillanatra a szobámba,“ mondá a lelkész; „mutatni obajtok önnek valamit.“ Mihelyt beléptünk dolgozó szobájába, íróasztalának egyik elzárt fiókjából gondosan selyempapírba tekert arczképet vett elé, melyet nekem átnyújtott. Az arczkép nagyon furesa hatással volt reám, egy apácát tüntetett föl. Alapjában sötét buskomoly tekintet volt aczáról leolvasható. Midőn a képet visszaadtam a lelkésznek, szemem reá függesztve és gondolatim oda irányozva, nyomatékkal mondá: Erről beszélek önnek utközben. Az élénk utcán hallgatva kocsiztunk, vasárnapi díszbe öltözött legények és leányok ültek a kapukban és hirtelen felszökve köszöntek. Nagyon szép idő volt; a lanyha szellőcske enyhén lengedezett, csicsergő madarak röpkedtek a tiszta kék légben. Midőn kiértünk a sik mezőre melyen a frisen kaszált sarjuzendek heverték, és hol a semmivel nem hasonlítható fűszeres széna szag gőzölgött, a lelkész ismét felvevé a szót, így folytatá: „A beszéltem történetek után mintegy 15 év mult el: késő őszszel, épen midőn alkonyodott, egy fődött uti kocsi állott meg a vendéglő előtt. A kocison kívül szolga nem volt rajta hátul, csak egy egyszerű bőrdő volt csatolva. Egy gyászba öltözött hölgy szállt ki, szobát nyitattott és mindenekelőtt kérdezte hogy vajjon a helység lelkészével lehet-e még ma este beszélni? A vendéglős megkérdeztette tőlem és nem sokára az idegen nő belépett hozzám. Hiszen ön látta a képet. Azon időben fiatalabb volt, és nem fedte csillámló szőke fürtjeit az apácakendő; más különbség nincs, mert akkor is feketében és sűrűn lefátyolozva volt. Kölesönös köszöntés után Waltonnének mutatta be magát és kért, hogy mutassam meg neki sógorinője, Emmy sirját. Gondolhatja ön, hogy meg valék lépetve. Tehát mégis! Eddig csaknem megesküdtém volna, hogy az a név, melylyel akkor bemutaták magokat, álnév volt. Örvendve azon, hogy a sirt jól ápolva és jó karban tartva mutathatám meg, azonnal készen voltam Walton asszonyt a temetőbe kísérni. Mialatt a rövid utat megtettük, a nő egy szót sem szólt; oly lassan mozgott, mint egy árnyék; midőn célhoz jutottunk, letérdelt a sir elé, betakarta arczát. Ezt a jelt én én annak tekintém, hogy visszavonuljak és én hazafelé ballagtam. Sok mindenféle gondolat kavargott összevissza fejemben, míg haza értem.

Jó hosszú idő mulva Walton asszony ismét feljött hozzám. Karosszéket toltam a kemenczéhez; a hölgy halvány volt és reszketett, mintha fázott volna. Különben nem csoda, mivel késő óráig ült künn a nedves levegőn. Miután egy darabig hallgatva ültünk szemközt egymással, kérdém: „mivel szolgálhatok? Fölemelte szeméit és csendesen, de

határozott hangon mondá: „Kettős ügy vezet önhez tisztelendő ur! A keresztet, melyet szegény elhunyt sógorinóm emlékjelül hoztam magammal, kérném felállítani és atyai áldásával beszentelni. És azután — itt a közelben van a 7 nőtárda. Ha szives lenne egy ajánlatot adni, hogy ott én felvétessem. „Ön tehát a fátyolt akarja felvenni?“ „Szabad kérdenem, hogy ezen elhatározását megfontolta-e teljesen, és hogy családja is beleegyezik-e ebbe?“ Egyedül állok,“ felelte ő szelid hangon. Azután szorosán hozzám hajolt és alig hallhatóan kérdé: „Ön temette el sógorinómet. Tudja-e ön, mily módon halt meg? — Feleljen ön, mintha Isten előtt állana!“ Meghökkenve hallgaték egy pillanatig. „Ha nagysád így kérdi,“ mondám végre, tudja is meg akkor az igazat. Véleményem szerint önnek sógorinője, az állítólagos Emmy Walton egy büntett áldozata lett. Mélyen lebajtva halavány homlokát, felelé: „Annak a bűnnek oka én voltam.“ „Lehetetlen“ kiálték fel, és a szó bensőmből jött. A legkiáltóbb ártatlanság sugárzott az arczról. Erre ebeszélte történetét.

Hiszen ha azon mesterkéletlen, szivetrázó hanggal és szavakkal tudnám ismételni, mint a hogy én hallottam ezt tőle, akkor bizonyára más benyomást tenne önre. Én csak a száraz tényeket beszélhetem el. Walton Ina német volt, magas állású férfi leánya, kinek vagyona nem volt, de annál nagyobb igénye. Egy utazás alkalmával ismerte és szerette meg Walton Györgyöt. A fiatal ember atyjának feltárta vagyoni állását, a mit az nem talált eléggé kielégítőnek; de megtudva, hogy leányának kérője egyetlen testvérének azon határozatánál fogva, hogy zárdába vonul és minden vagyonát bátyjának adja, és ez által annak vagyona megkészszerződik, engedékenyebbnek mutatkozott. Ina, kit az ilyen anyagiasságokkal nem terheltek, mégis megtudta, hogy kedvesének nővére zárdába szándékozik, kívánta, hogy ismerje meg. Emmy ez időtájt egy rokonánál volt, meg is ígérte György arájának, hogy miután ő úgy is haza utazik most ügyeit és házáat rendezni, lehetőleg kiviszi, hogy Emmy a lakodalomra eljőjön, mielőtt a zárdába lép. De a menyasszony nagy megütközésére, György mély bánattal, és egyedül érkezett meg pár nappal a lakodalom előtt; mivel nővére utközben meghalt. A lakodalmat daczára ennek egész csendben mégis megtarták, és az egyesült pár utána Irlandba utazott.

A tisztelendő ur most kissé megpihent beszédében.

„Mintha most is magam előtt látnám — folytatá aztán élénkebben — és hallanám a szegény fiatal asszonyt Hangja oly édes és szomorú volt, midőn házasságáról boszél; szerették egymást, és mégis soha sem volt szerencsés egy napot, egy órát sem.

Férje mindent megadott de titok volt köztük, a mit nem mondott ki, valami, a mit nem látni, de érezhetni a házas életben és ez a titok nyomta férje lelkét, míg teljesen meg nem törte — ezt mind elbeszélte.

(Vége köv.)

Levelek egy szép lányhoz.

XXVI.

... június 27. 187....

Régen akartam önnek a nagycsaládból valókról írni, de mindig elfeledtem; most igyekszem tehát e mulasztásomat kipótolni, amikor talán alkalomszerű is lesz. Igen, alkalomszerű, mert most már ön csakugyan szerelmes, amint látom és komolyan kezd a jövőjéről gondolkozni...

Ez mindenesetre nagyon szép öntől s nagy haladás.

Tehát a jövőjéről gondolkodik? S hát a jövőbelijéről? Engedje meg, hogy most az egyszerű gondolkozzam én egy keveset ön helyett.

A mai lányok legnagyobb részének jövőbelijét illetőleg két vágya van: hogy az gazdag vagy nagycsaládból való legyen. Az elsőre nézve már szereztem önnek tapasztalatot; beszél-gessünk tehát most a másodikról.

Ön tudja, hogy tisztában szoktam lenni fogalmaimmal, de most valóban zavarban vagyok; mert bármennyit is gondolkozzam felette, hogy kik hát a nagycsaládból valók? nem tudom magammal megértetni. Grófok, bárók? No ezek után nagyon kevesen röpitik vágyaik galambját. Nem is ezeket érti a világ e szón: nagycsaládból valók, hanem egészen másokat. Dehát kiket? Nem állítom, csak képelem, hogy azokat, kik már sem a középosztályhoz nem számítják magukat, de még a felső osztályhoz sem tartoznak. Olyan negyedik kaszt ez a társadalomban, mely ugy áll a két mellette levő kaszt között mint a Mohamed koporsója a levegőben. Mindazáltal, hogy kik légyenek hát voltaképen, bajos meghatározni; annyi azonban bizonyos, hogy a középosztályból kerülnek ki. Aki ügyvéd, orvos, hivatalnok, kereskedő stb., az mind lehet nagy családból való, ha körülményei ilyenek mutatják a világ szemében.

Ismerek egy kereskedőt (egyszerű rőfös kereskedő), kinek egy szép lánya van, aki megtett egy fiatal ügyvéd barátomnak s ki felől azaz ügyvéd barátom aztán tudakozódni is kezdett. Azt mondá erre neki valaki: Barátom, mondjon le a leányról, ezt önnek sohase fogják odaadni, ő csak magához való nagycsaládból valóhoz megy nőül...

Tehát egy rendes körülmények között levő ügyvédre rá se néz. Mit mond ön ehhez? Miért tartják ezek magukat nagycsaládból valóknak? Nagyatyjuk semmi egyéb nem volt egyszerű faliferánsnál; egy kis vagyont szerzett, pénzét fiának adta, annak most jól megy s kész a nagycsaládból-valóság. Igaz, hogy gazdagok és nagy házat visznek.... dehát micsoda jögezim ez még e nagyralátásra?

Ismerek egy hivatalnokot, akinek nem nagy fizetésén kívül egyebe sincs. Ez is nagy családból való s alig-alig érintkezik a középosztályuakkal. Miért?

Ismerek egy gazdálkodót, aki semmi egyéb mint gazdálkodó s borzasztó nagycsaládnak tartják, akikre olyan ügyvédecskének, orvoscskáknek még gondolni is merészség? Hogyan?

Ismerek megint egy családot, melynek feje egy köztisztületben álló hivatalnok volt, de most szegény a szó szoros értelmében. Ez is nagycsaládból való család, aki a társadalmi középrendet csak amugy fumigálja....

Értse most már, ha tudja, hogy ki hát a nagycsaládból való? Sok más is, de mint gyanitom, leginkább a jó mód us á g adja meg nekik e czimre a jogot, ami különben olyan rettenetes nagy kel-lék, hogy idővel bárki is megszerezheti...

Nos ön hogy van vele? A gazdagról már lemondott; most bizonyosan a nagycsaládból valók lebegnek szemei előtt... Ám lássa; annyit mondhatok, hogy, akit én gondolok s akit ön szeret, e fogalmak szerint nem az; hanem hogy lehet az és lesz is, arról biztosítom.

Legyen férjük bárki is, csak szorgalmas, munkás, tisztességes társadalmi állással bíró egyén legyen az, aki lelkéből szereti önöket: boldogabbak lesznek mint akármiféle nagycsaládból való, gazdag s legtöbbszörre himpellér gavallérral, akinek sokszor fogalma sincs arról a gyöngédségről és odaadásról, melylyel férjeiknek okvetlenül birnia kell.

Kimerültem; engedje meg, hogy befejezzem e levelet.

XXVII.

..... aug. 20. 187...

Ideje már irnom ugye? Hja sok dolgom volt! Aztán meg... tudja nó!... Ilyenkor elnézhetik az ember hanyagságát. Bocsásson meg, hogy most sem irok sokat s csak úgy futólag érintem, hogy ma tartjuk az Elemér kézfogóját.

Hanem ezekre ugyan senki se fogja mondani, hogy sokat gondolkoztak, fontolgattak! Jól is teszük. Ha egyszer szeretik egymást s itt van az ideje: nem kell a boldogságot elszalasztani; ugyis elégszer kisiklik az a kezünkből.

Ernö (talán irtam már, hogy körünkben van?) köszöni az üdvözetet s viszont üdvözi.

De most már okvetlenül megírja aztán, ki az, akit szeret? Mert már csakugyan részvét-tel vagyok fájdalmai iránt s boldoggá teszem, ha tehetem.

Oh, én most mindenkit boldognak akarok látni!

XXVIII.

..... szept. 2. 187...

Gondolja csak! A templomból jövök s egészen izgatottan. Rendkívül fölboszantott némely hölgyecskének mindenhova, csak templomba nem illő magaviselete.

Mondjon bárki bármit, de a templom végre is olyan hely, hova imádkozni járunk, nem pedig hivalkodni s kaczerkodni holmi czikkerező dandykkel, akikkel talán máshol nem találkozhatunk.

Nem tudom, önöknél is ugye van-e? Itt tizenegykor tartják a hölgyek miséjét, melyet máshol más névvel szoktak megnevezni. Ami a későséget illeti, még ez is elég korai arra, hogy a mise végeig folytonosan jöjjenek s zavarják ama pár ájtatos lelket (a templom különben zsufolva van), ki csöndes imáját küldi az eget urához. De hát nem is csudálkozom rajta; hiszen tizenegy óráig csak nem is végezhetik el piperéjüket, hogy olyan pedans pontossággal ott legyenek? Aztán meg csak nem azért öltöztek ama legujabb divatu szükségabásu ruhába, hogy végig ne suhanjanak vele az utolsó padtól az elsőig?!
De még ezt csak eltiúrné az ember, ha látná, hogy azt a pár perczet, melyet az istenisztelet végeig ott ülnek le, imádkozásban töltenék. Azt hiszi, hogy így történik? A legtöbb még imaköny-

vét se nyitja ki; hogy is nyithatná, mikor el se hozza? Vagy, ha ki is nyitja a látszat kedvéért, úgy áll az előtte érintetlenül egész végig... Hogy is érne rá azt forgatni, mikor amott a fal mellett áll Ő s egész mise alatt rá függeszti szemeit? Pár üdvöztető pillanatot csak kell feléje röpíteni?

Sakinek Ő-je nincs? Annak annál több dolga van; mert időbe kerül ám az, édes Evelin, míg jól szemügyre vesszük az előttünk és körülöttünk ülök toilettejeit, fogalmakat alkotunk némelyek izléstelen izléséről s míg kikeressük amott az ácsorgó fiatal emberek tömegéből azt az illetőt, kivel a közelebbi bálban olyan kitünően mulattunk stb. stb...

Nem mondom, hogy mindnyájan így tesznek, de sokan sincsenek, akik így nem tesznek. Szóval templom és színház mainap körülbelül egy ezérből van építve a legtöbb hölgy számára; olyannak pedig, ki színházba nem jár, valóságos színházi szükségét fedez.

Aztán ez nagyon pompás találka is; a fiatal ember tudja, mikor jönnek: eljök meg s oda kíséri; mikor kijönnek, melléjök áll s haza kíséri... Hát nem pompás ez? Oh legyen is áldva, aki kitalálta a tizenegyórás isteniszteletet!

Holnap G... faluba megyek, ahol az én kis Ibolyám nyílik és pompáz, szükségem van illatára... Lehet, mikor visszatérek, már gomblyukamban lesz s mellemet fogja diszíteni... Leveleit tehát sziveskedjék oda küldeni, mert sokáig ott leszek, legalább én nagyon sokáig akarok ott lenni...

Ernö ismét nagynénjénél van, nem leli helyét egy idő óta. — Ugy látom, a kis Irma erősebben a lelkébe vésődött, mint önmaga is hitte...

H I R E K

az irodalom, művészet és közművelődés teréről.

Dr. Ribáry Ferencz Képes Világtörténet című nagyszabású 8 kötetes történelmi munkája már megindult és megjelent, abból eddigelé az I-ső és II-ik füzet. Ára egy-egy ily diszes és magyarázólag illusztrált füzetnek 30 kr. Az egész mű a legujabb történelmi források nyomán készül és megírásánál a korunkbeli történelmi fölfedezések kellő figyelembe vétettek. Mehner Vilmos fővárosi kiadó mindent elkövet, hogy e mű teljes tartalmának annak külalakja méltóan megfeleljen. Az I-ső füzetet a következő metszetek diszítik: Az iramszarvas korszak művészei. A barlangi ember fő eszközei és kézimunkái. Az első tüzélesztés. Czölöp-építmény. Szövézeti készítmények ábrái. Sirdombok. A mentonei és barlang déli Franciaországban Kókor-

szakbeli temetés. A bronz és vaskor emlékei. A II-ik füzet metezvényei: Krossus király a máglyán. Azték s maljai emberfaj. Bábel tornya és a népek elszéledése. A Nilus utolsó zuhataga. A Nilus áradása stb.

— **A „Képes családi lapok“** Mehner Vilmos ezen válogatott tartalomban dus és gyönyörű kiállítású, művészi képekkel díszített folyóiratának 9 ik füzete is megjelent a napokban. E vállalat, mely czimének méltóan megfelel, a 4-ik füzettől kezdve félívvvel és 5–6 füzetenkint egy-egy színes műlappal bővült. A 9-ik füzet tartalomjegyzéke a következő:

„A legyőzhetetlen.“ Elbeszélés Irta: Balázs Sándor. (Vége.) „Adrienne grófnő.“ Elbeszélés Mérytől. Fordította Ujváry Ferencz. (Folytatás) „Szem.“ Egy arab leány története. Vincenti Károlytól. „Az anya gondja.“ (Költemény.) „A hidegviz-gyógymód napjainkban.“ „A Nyasza tónál.“ Dr. Weiland D. F.-től. (Színyomatu képpel) „Csak egy bádóg-kanna.“ Humoreszk. Brentano F. után „Ribáry Ferencz.“ „Az első lépés.“ „A Nagyboldogasszonyról nevezett budavári főtemplom.“ „A falu boszorkánya.“ „A katona sorsa.“ „Az életből. Schäfer A.-tól. „Egy kis tevédes.“ „Az elszállt halhatatlanság.“ Két indán monda. „A gyermeki test ápolásának fontossága.“ Brunold F.-től. „Különfélék.“ „Apróságok.“ Képek: „Ribáry Ferencz.“ „Az első lépés.“ „A Nagyboldogasszonyról nevezett budavári főtemplom.“ „Az anya gondja.“ „A Nyasza tónál.“ „A falu boszorkánya.“ „A katona sorsa.“ „Egy kis tevédes.“ Ajánljuk e derék vállalatot olvasó közönségünk pártoló figyelmébe. Arra előzetni még mindig lehet.

Dús László a ügyvédn.-várad **„Szabadság“** czimű lap szerkesztőjének sajtópere Elek Gusztáv, Örley Kálmán Szunyogh Péter, Szunyogh Loránd urak ellen czimen a debreczeni esküdszék előtt f. é. február 20-kán tartott végtárgyalásnak leírása külön lenyomatként a Nagyvárad czimű lapból — füzetben is megjelent és hozzáunk beküldetett. Az e füzetben foglalt v é d b e s z é d é t Rádl Ödön védenzeinek ajánlja.

Fleurs d' Oranges (narancsvirág) keringő czime ifj. Farbach Fülöp szerzeményének zongorára, ára 80 kr. E keringő XII-ik Alfons, jelenleg uralkodó ifju spanyol királynak van ajánlva. Megrendelhető Tábornszky és Parsch budapesti nemzeti zenemű kereskedésében.

Különfélék.

— **A debreczeni irodalmi és művészeti kör** szervező bizottságának most kedvező alkalma nyílnék a kör ügyén nagyot lendíteni. Ugyanis a M. P. írja, hogy Zichy Géza gróf, a Párisban ünnepelt főuri zongoraművész f. év. márczius 10-én Kolozsvára rándul jótékony czélú hangversenyre. Ez alkalomból a világhírű zongora király, Liszt Ferenczünk is szerencsétlenti Kolos svárt látogatásával. Mi részünkről alig hiszszük hogy e hírneves művészurak ha a debreczeni irod. és műv. kör szervező, bizottsága által megkerestetnének — egy a kör alaptökéjének javára rendezendő hangversenybeni közreműködéstől irtóznának. Hogy pedig egy oly hangverseny programja, mely egy Liszt vagy Zichy nevé tartalmazná

a kör vajudó ügyét rögtön lábra segitné, arról kismegkételkedhetik.

Mándokyné u. h. jutalomjátéka — mint értesülünk márczius hó közepe táján lesz, mit az az iránt érdeklődőkkel — mert ilyenek tudomásunkra számosan és méltán vannak — sietünk közölni.

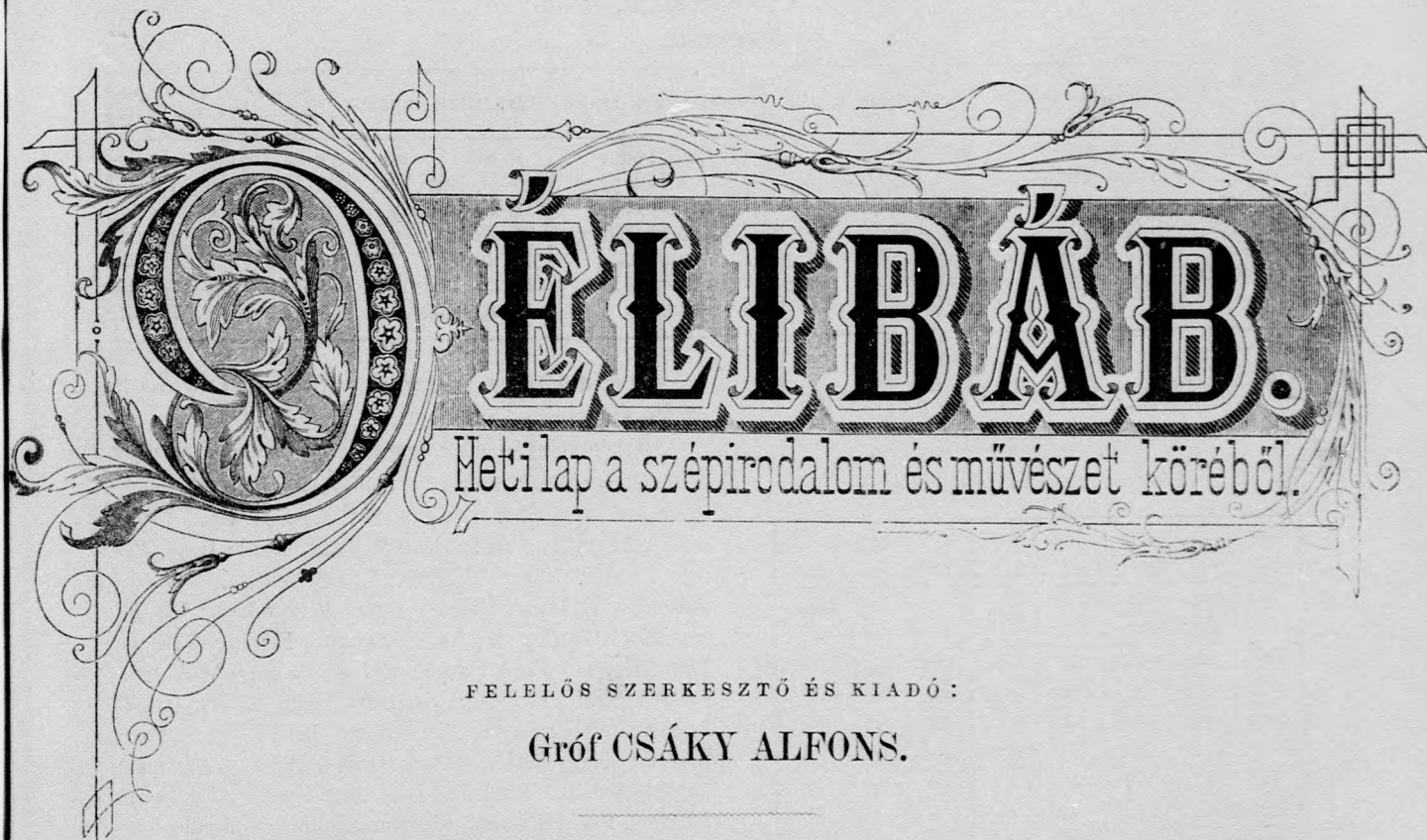
A páros számú színházi bérletek tartói az igazgatóság által ugyancsak a legmostohább sorsra kárboztatták. Egy rendszeresen üzött visszaélésel van itt dolgunk, mely ellen ugy látszik, hiában tétetik óvás az érdekeltek részéről. A színházi festett olymp továbbra is megmarad klaszszikus ignorantiája mellett s „Fizess és türrj“ ez ama teljhatalommal uralkodó orakulum mottója. Igyen eshetik aztán meg az, hogy példát is mondjunk, mikép a páratlan számbeli bérlek már látták: Egy katona történetét, A sárgecsikót, Girofle-Giroflát, Márhát sat. sat. míg a páros számú bérlet tartói álla fölkippan, s csak egy-két csak épen engesztelő konzul elvéte odalökött élvezhetőbb darabon kívül egyre-másra tartatnak jól az özönviz előtti silányságokkal és a Lumpaczius Vagabunduszokkal! Mondhatjuk, hogy torkig vagyunk az ily állapotokkal. Avagy Szathmáryné-Latkóczy asszony fölléptét nem lehetett volna a számos injuria után, a páros bérletnek juttatni; de itt van Ellinger is és mint halljuk vagy egyszer bérlet folyamban is fog énekelni. Fogadni mernék, hogy kik hallani szerencésékek lesznek azokat páratlan bérletbelieknek fogják hívni. Ide nem számítva a sok jutalomjátékot, a legjobb ujdonságokat vagy a páratlanok kapják vagy bérlet szünetben adatnak. Ha már most mi szegény párosok mégis élvezni akarunk, duplán kell megadni tiltott örömeink árát! Valóban nagy méltánytalanság! — Még egyet! Vegye fontolóra a dolgot a színészegyesület direktiója, szabad volt-e neki Patti Carlottát a „Koronába“ bocsátani. A Patti név birtokosa a szállodában kényszerül hangversenyezni! Mire jutottunk?! — Egy a sok közül. (Beküldetett.)

Hymen. Fábrián Lajos Mór, volt kath. gymnasiumi, jelenleg kereskedelmi derék és képzett fiatal tanár, f. hó 24-én délután 5 órakor tartá egybekelési ünnepélyét, a szép Rotter Mariskával, Rotter Rudolf, nyugalmazott bányatiszt, kedves és kitünő műveltségű leányával. Kívánjuk, hogy amilyen igazi és mély a szeretet, mely szíveiket egyesíté, oly állandó legyen a boldogság is, mely most kebelükben honol.

Az afrikai expeditió tagjául a magyar bizottság Kudlik Imre végzett jogászt választotta meg, kit Kruspér tanár készít el utjára Kudlik jelenleg Soldosné házánál nevelő.

TARTALOM: 1. Szivem. (költ.) V. S. 2. A pagát. (novella.) V. Sárffy Ignacz. 3. Kisfaludy Sándor mint lyrai költő. I. cz Dávid. — 4. Kemál pasa költeménye. Kresmárik János. 5. A divatról. (Farsangi karczolat.) Irta E. Illés László. 6. A négy vérmérséklet. Scossa Dezső. 7. Marjolaine. K. . . es István. 8. Egy sir. Elbeszélés Godin után W. . . Emiltől. 9. Tárca: Levelek egy szép lányhoz. 10. Hírek az irodalom, művészet és közművelődés köréből. 11. Különfélék.

BORITÉK: Heti-naptár. Saktalány. A helyesen megfejtők nevei. Szerkesztői üzenet. Vegyes. Hirdetések.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ :

Gróf CSÁKY ALFONS.

Megjelen minden pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR :

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.

A lapot érdeklő mindennemű közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal: Varga-utcza 2256.

Hirdetéseket lapunk számára elfogad HAASENSTEIN és VOGLER hirdetési irodája Budapesten és Bécsben, valamint GOLDBERGER V. Budapesten és kiadóhivatalunk.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1879.

HETI NAPTAR.

Márczius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-oroszl naptár	Izraeliták naptára	NAP		HOLD	
					kel o. p.	nyug. o. p.	kel o. p.	nyug. o. p.
1 Szomb.	Albi püspök	Albin	17 Elek Tódor	6 Sab. T-rum.	6 44	5 41	regg.	regg.
2 Vasár.	E 1 Simplicius	E 1 Invecavit	18 G 4 Leo pápa	7 B. Móz. t. al.	6 42	5 43	1129	2 31
3 Hétfő	Kuniguuda	Gunda	19 Archippus	8 Eső ünnep	6 40	5 44	este.	3 55
4 Kedd	Adorján	Kázmér	20 Leo püspök	9 Juda	6 38	5 45	1 12	4 9
5 Szerda	Özséb Kánt. †	Ad. Jenő Frigyes	21 Timoteus	10 Judás	6 36	5 47	2 29	4 46
6 Csütör.	Frigyes	Fridolin	22 Eugenia	11 Eszterf. böjt.	6 35	5 48	3 47	5 15
7 Péntek	Kriszt. töv. kor. †	Felicitas	23 Polikárp	12 Kabriel	6 33	5 50	5 7	5 39

SAKTALÁNY.

Sólyom Gizellától.

(Lóugrás szerént megfejtenő.)

bus	ta	sem	lel	het	him	egy	mást
szen	rak	gaz	tom!?	dély	pa	hő	gái
in	ni,	két	s dé	Sze	ő	Egy	Gyöngy
da	kely	ve	bel:		re	fű	„Vi
rul	sze	nak;	le	a	ték	Egy	mást
nem	és	ha	hem	Tom	ke	ből.*	a
még	rá	mut	ret	tak!	fáj	egy	más
Nyilt	gon:	Ha	Re	gyöngy	ér	rág	zé
az	vi	rel	ó	ka	nak	te	a
vágy	ád	gyel	Ha	rá	sá	va	Mit
mes	az	é	köz	get	pa	da	mo
ked	min	gom.	Mi	van	fi	ben	e
ten	ér	nek	vágy	gó	hogy	folyt	in
let	hasz	én.	vi	ju	gát	ga?	rak
éj	Hő	Ré	Mit	tök	gyal	s oly	lom,
dazt	ves	if	na	fel?	meg	mész	Ma

A „Délibáb“ f. é. 8-ik számában közlött saktalány értelménye a következő:

Falu végén erdő,
Erdőben magány,
A magányban sirdomb
Hársak alkonyán.

Domb körül csörögve
Omlik a patak,
Hársak közt madár zeng,
Szellők inganak.

Telve illatokkal
A kies vidék,
Mert a dombra szegfűt,
Rózsát ülteték.

Bérczeken kel a nap,
Bérczeken leszáll,
S engem lát bolyongni
A domb fáinál.

A számrejtvény értelménye: Királyi Pál képviselő sokáig éljen!

A képtalányé pedig: Szerdahely és Szombathely.

Helyesen a következő t. előfizetőink fejtették meg: Szelestey Angyalka, Leszczinszky László, Gróf Csáky István, Fenyvesy Aranka, Váradi Ilona, Koncz Irma, Marosy Elemér, Katona Ferike, Vecsey Margit, Némethy Jolán, Buday Vilma, Sárossy Janka, Fekete Róza, Kis Albert, Gróf Csáky György, Szunyog Ferencz, Füzeséri Péter, Hevessy Ernő, Schirger Tivadar, Wohl Irén, Erdélyi Gyula, Pap Iván, Szirmay Jolán, Kádas István, Igmándy Kálmán, Pap György, Toth Ferencz, Feszt Klemmi, Nagy Imre, idősb: Gróf Csáky Rezsőné, Farkas Guszti, Knal Jozsefa, Zell Guszta, Fenyvessy Stefanie, Péchy Katicza, Fazekas Sándor, Madarász Szerén, Pasqual Matild, Mezösy Géza, Fráter Ilon, Kállay Szerén, Kántor Gizella, Ládny Kálmán, Flinta Irén, Haraszty Zsófi.

A szerkesztő üzenetei.

Br. M. Budapest. Ilyen és más fajtából is kérünk mennél többet.

V. Gerö. Kolozsvártt. Versei gyöngék. Prózája sikerültebb lehet; — kísértse meg.

T. E. Budapest. Bajza és Tompából való reflexiok. — Esmében és kivitelben tömörítettebb dolgozatot kérünk.

I J. Helyben. Mostani küldeményének egyikét a jövő számban felhasználjuk.

K. L. S. A.-Ujbely. Önből minden lehet, költő is; de csak pénzköltő. Azért ismételve kérem, kiméljen meg folytonos zakatolásaival.

R. E. Kassa. Egy tárczalevelet az ottani társas életből merítve, — szívesen veszek — ha még oly pikáns lesz is az; — csak minket meg ne sértsen.

M. L. Ungvártt. Fordított beszélgyekkel el vagyunk látva; inkább kérünk egy eredeti novellát.

W. J. Budapest. Küldeményünket reményilem megkapta?

Gr. V. S. Reményilem, hogy nemsokára ismét lesz szerencsénk.

M. D. Szatmártt. Önről nem feledkeztünk meg; — meggyőződhetik arról a jövő számban.

V e g y e s.

Kisértet a szent-pétervári trónteremben.

Szt.-Pétervár, mint tudva van, legszebb épületei néhányát Erzsébet czárnőnek, Nagy Péter, és I. Katalin leányának köszöni.

Ő megnyerte Szt.-Pétervár számára Rasztellit, a XVIII. század első építészt; s fölépíttette véle a téli palotát, az éjszaki Escurialt.

Mialatt Erzsébet a téli palotát építette, egy kis palotában lakott, a nagy tó-ut mellett, mely épület napjainkban már nem létezik.

A mint a téli palota elkészült, a czárnő meghatározta az átköltözködés napját; s az „elite du garde“ el is foglalta őrhelyét az új palotában.

A trónterem középső ajtajához egy hosszú sötét folyosó vezet.

A folyosón két nemes álltört, egymással szemben.

Este tíz óra tájt lehetett, s a czárnő megérkezését minden pillanatban várták. — — —

Egyszerre azt veszi észre a két nemes, hogy közöttük egy világos fénysugár vonul végig a folyosón. Ők szemekkel követték a fényt; s látták, hogy a trónterem ajtajából ered. — Kinek és mi dolga lehet ily szokatlan órában egy oly teremben, mely csak is az idegen küldöttségek elfogadására volt szánva?

Az örök egyike kötelességének tartá közelebb menni. A mint aztán a kulcslyukon betekintett, társát csendesen magához hívta. — A czárnő már megjött, — suttogá, — ott ül a trónon, épen ez ajtóval szemben. A másik is ugyanezt látta. A czárnő nyugodt méltósággal ült az emelvényen levő aranyos székén, a vörös bársonyból készült s kétféjű sassal diszitett baldachin alatt. A terem gyönyörűen ki volt világítva, s hogy voltak-e még mások is a teremben, eldöntetlen maradt; miután az ajtózár mélysége legkisebb oldalpillantást sem engedett. Az ifjak visszatértek helyeikre, és vártak. — —

Csakhamar megjelent a főtiszt, s így szólt hozzájuk:

— Elmehetünk mindnyájan aludni, a czárnő ma nem fog megjönni.

— Hiszen ő felsége már itt van.

— Kicsoda? Hol?

— A czárnő itt a trónteremben.

— Az lehetetlen!

— Tessék személyesen meggyőződnie!

A főtiszt hasonlóképp megismerte a czárnőt s csodálkozva mondá:

Én nem értem az udvarnagyot. Épen most érkezett meg, s minden őrt eltávolítani parancsolt, minthogy a czárnő ma nem jön el; és mégis titokban eljött. Minden esetre újabb parancsokat veszek az udvarnagytól. Maradjanak önök egyelőre itt, azon esetre, ha a czárnő erre jönne.

Az udvarnagy, herczeg Kuratin, ki még a palotában volt, a relytélyes jelentésre, a folyosóra sietett, s ő is bekintett a kulcslyukon.

— Istenemre a czárnő testestől, lelkestől! — kiáltá. — És ez még sem lehetséges; én épen most hagytam el a czárnót, egyszerű házi ruhájában, s ime, itt czárnői diszben látom őt. Itt valami ravaszsnak kell lappangani. Foglaltasson el rögtön minden kijárást a teremből. Senkinek sem szabad se ki, se bemenni. Én megyek jelentést tenni. — —

A jelentéktelen távolság következtében a herczeg alig két percz múlva már a kis palotában volt.

— Hol van a czárnő?

— Háló szobájában.

A herczeg gyanakodni kezdett, s az udvarhölgyet szemügyre véve, mondá:

— Tudja kegyed bizonyosan, hogy a czárnő itt van?

— Természetesen, épen vetkőzik, hogy nyugalomra térjen.

— Jelentse be még e pillanatban az udvarnagyot. — A herczeg bevezettetett a háló-szobába.

A czárnő bájos éji pongyolában állott előtte.

— Nos? — kérdé a czárnő, — ön úgy néz ki, mintha kísértetet látott volna. Az Istenért, mi baja önnek? Kuratin hirtelen jelenté, a mit látott.

— Az valami gaztett lesz, — mondá Erzsébat, — e komédiást közelebről akarom megnézni. Én önnek szánjába ülök. Ön hátul állhat. Gyorsan! A téli polotához érve, a bejáratok kapitányának meghagyattott, hogy hozza el a trónterem ajtójának kulcsát. Hat gránátosnak fegyvert kellett töltenie, s a kis csapat a czárnő által vezetve, megindult a folyosó felé.

A fénysugár mint azelőtt, még most is keresztül tört a kulcslyukon.

Az ajtót nagy elővigyázattal nyitották föl.

A folyosóra egész fénytenger özönlött ki.

A czárnő belépett, kísérete körül állta őt.

A terem fényesen ki volt világítva, de üres volt! A trónon egy alak ült, Erzsébet tükör-képmása, biborban, hermelinben, gyémántokkal ékítve, s diademmel fején.

Egy ideig vizsgálni kezdé Erzsébet saját kép-

mását, azután egy pár lépést tett előre. A kísérteties alak azonnal felkelt, le jött a trón lépcsőin; s azután épen oly határozottan állva maradt, mint a csárna.

Borzasztó pillanat!

— Tüzeljete! — kiáltá a csárna. — A gardisták mind a hatan a kísértetre czéloztak. — A sárkányok lecsapódtak. A jelenés azon pillanatban egyet tapsolt kezeivel; s terem egy szempillantás alatt koromsötét lett.

Most rendkívüli zavar és ijedtség keletkezett.

— Világosságot ide! —

Hoztak is nemsokára, s minden szegletet kikutattak. Egyáltalán mit sem találtak.

Az örök senkit sem láttak kimenni. A bejáratok mind be voltak zárva.

A csárna további kutatásokat rendelt. De minden eredmény nélkül. — — —

Az esemény azonban sokkal mélyebb benyomást tett rá, mint azt magának bevallani akará.

Nyolcz hétre rá meghalt. — — — —

Miklós czár hallott egyszer, ez esetről beszélni, azon hozzátétellel, hogy az a hadirnoki könyvbe be van jegyezve. Ugyanis I. Péter czár óta fennáll az a berendezés, hogy a szolgálattelvő hadi irnoknak pontos jegyzőkönyvet kellett vezetni az udvarnál előforduló eseményekről. Minden, a mit a czár tesz és parancsol, minden kirándulás, kihallgatás, sőt a menyire lehet, minden szóbeszédileg kiosztott parancs és minden nyilatkozat föl lett jegyezve. E jegyzőkönyvek, 170 év óta vezetve, már egész könyvtárt képeznek, azonkívül igen becses gyűjteményt a történelem számára.

Miklós czár utána nézett a jegyzőkönyvben, azonban az említett kísértetről mit sem talált feljegyezve.

FÜL-OLAJ

dr. Schmidt k. törzsorvostól.

gyógyítja a süketiséget,

ha az nem az emberrel született baj, továbbá

a nehéz hallást, — fülzugást

azonnal megszünteti. Egy üvegese ára használati

utasítással együtt 2 frt. Vidékre 2 frt. 40 kr. postautalványilag előleges beküldése mellett bérmentve elküldetik.

Főraktár van

Grätz Gyulánál Bécsben,

IV. Mariahilfstrasse 79. sz. a.

Vidéki eladók forduljanak levelileg a bécsi főraktárhoz.

Bizonyítvány. Egy nagy betegség utóbajaként 12 éven keresztül mitsem hallottam balfülemre, mi üzletemben nagy hátrányomra volt; az alkalmazott gyógyszeres mitsem használtak. Ezelőtt 3 héttel egyik barátom figyelmessé tett a Schmidt-féle fül-olajra; annyi sok sikertelen kísérlet után megpróbáltam ezt is. Kimondhatlan örömemre, alig használtam el belőle egyetlen üveggel, vagyis két heti gyógyhasználat után hallásom balfülemre teljesen helyre állt. Hason bajban szenvedőknek tehát az ön fül-olaját legjobb meggyőződésemmel képest ajánlhatom. — Kelt Fürstenwalde.

Steinberg Gyula.

A magyar Pitaval újabb kiadása.

A törvényszéki teremből.

A legszokottabb kintzoeszközök 18 rajzával.

IRTA

Hang Ferencz

A szerzőnél Kalocsán megrendelve a két kötetes mű 1 forint leszállított árért bérmentve megküldetik.

Hölgyek és urak részére

ezennel kedvező alkalom nyílik a megházasodásra. Mély titoktartás, megfelelő és előzeny ügyvitel biztosittatik. Föltünést nem keltő levelezés. A legjobb alkalmatosságok. Szerencsés eredmények. A levelezési postabér fedezése kéretik. Vagyonos urhölgyeknek sem számíttatnak föl költségek. Czimünk: Wohlmann J. Breslau, Schwertstrasse No. 6

Laptulajdonosok : Gróf CSÁKY ALFONS és DENGEL JÁNOS.